

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ЗА МАТЕРІАЛАМИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

**25 ЖОВТНЯ 2024 Р,
М. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(25 жовтня 2024 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 3 від 31 жовтня 2024 року)

Рецензенти:

Потапчук Т. В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Сараєва І. В. – доктор філософії, завідувачка кафедри дошкільної і початкової освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Попова Ірина Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-стажист кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. 192 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників І Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У роботах розглянуто освітні технології підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в сучасному інформаційному просторі; використання освітніх технологій у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; зарубіжний досвід створення і впровадження освітніх інновацій у систему дошкільної освіти.

Збірник адресовано науково-педагогічним та педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, молодим ученим, усім, хто цікавиться проблемами сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

психологія. 2015. Вип. 1. С. 17-20. Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdupp_2015_1_5

5. Любченко І. Педагогічні засади розвитку логічного мислення у старших дошкільників, інноваційні підходи виконання концепції розвитку дошкільної освіти 2010–2016 р.: навчально-методичний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2011. 134 с.

6. Мамон В. Розвиток логіко-математичної компетентності дошкільників за допомогою паличок Кьютенера та блоків Дьенеша. Дошкільний навчальний заклад. 2009. № 3. С. 21–27.

7. Нікітченко С. Проста геометрія з паличками Кьютенера: заняття з математики для старших дошкільнят. Палітра педагога, 2013. № 1. С. 16-17

8. Старченко В. Логіко-математичний аспект дошкільної освіти. Дошкільне виховання. 2005. № 7. С. 19-21

Ірина КНЯЖЕВА,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», м. Одеса (Україна)
e-mail: kniazheva.ia@pdpu.edu.ua

ОСОБИСТІСНО ЗОРІЄНТОВАНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ГУМАНІСТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

Актуальність проблеми. Реформація та модернізація вищої освіти України спричинена необхідністю забезпечення якісно нового рівня освіти, зумовлена постійною еволюцією соціальних процесів, ускладненням комунікаційних систем, стрімким зростанням обсягу знань і появою новітніх технологій і спрямована на актуалізацію змісту та структури професійної підготовки з урахуванням сучасних соціальних проблем і вимог, де важливим аспектом виступає підвищення наукової складової освіти та її новаторської функції в розвитку суспільства. Досягнення нової якості освіти неможливе без

самостійного творчого пошуку, безперервного професійного вдосконалення педагогів, зокрема й першої – дошкільної освітньої ланки, і підвищення їхнього професійного рівня. Важливим складником модернізації вищої освіти є підготовка майбутніх вихователів ЗДО до гуманістичного виховання дитини дошкільного віку, притаманні відчуття власної гідності, здатність до емпатії, моральність, милосердя, відповідальність, свобода мислення, прагнення до справедливості та бажання творчо змінювати довколишній світ. Таке пріоритетне завдання, чітко визначене в Стратегії розвитку вищої освіти України на 2022-2032 роки Базовому компоненті дошкільної освіти, інших державних документах, а його розв'язання детерміноване використанням особистісно зорієнтованих технологій, які ставлять за найвищу мету розвиток моральних цінностей і ґрунтуються на глибокому усвідомленні унікальності кожної особистості, врахуванні її індивідуальних та вікових особливостей і потреб, повазі та визнанні найвищою цінністю суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність, перспективи і алгоритм застосування технологічного підходу в педагогічній освіті обґрунтовується в наукових працях багатьох українських та зарубіжних дослідників (А.Богуш, Д.Брунер, С.Гончаренко, І.Дичківська, В.Лозова, О.Пехота, О.Савченко, С.Сполдінг, Хоружа, М.Чепіль та ін.). Науково обґрунтовано, що його реалізація стає можливою завдяки розробленню й упровадженню інноваційних педагогічних, зокрема й особистісно зорієнтованих технологій (І.Бех, А.Богуш, В.Вонсович, В.Єремєєва, Н.Кічук, Н.Краудер, Н.Маковецька, Л.Пироженко, Б.Скінер, О.Шапран та ін.).

Метою статті є визначення характерологічних особливостей і перспектив застосування особистісно зорієнтованих технологій підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів до гуманістичного виховання дітей.

Виклад основного матеріалу. Педагогічну технологію услід за колективом авторів під очолюванням А. Аристової, Х. Бахтіярової розглядаємо «упорядковану систему дій, виконання яких призводить до

гарантованого досягнення педагогічних цілей» [3, с. 167]. Визначальними рисами педагогічних технологій є: чітко сформульована мета, яка слугує орієнтиром для освітнього процесу; забезпеченість гарантованого досягнення цієї мети шляхом використання обґрунтованих форм, методів та засобів навчання; логічна послідовність цілеспрямованих педагогічних дій, що сприяє систематичному досягненню результатів; можливість відтворення технології в різних умовах, що забезпечує її універсальність; наявність інструментів, які забезпечують контроль за освітнім процесом і можливість отримання зворотного зв'язку [4, с. 164–165].

Вихідними принципами особистісно зорієнтованих технологій, виступають індивідуальний підхід, принцип ціннісної орієнтації особистості, активність суб'єктів освітнього процесу, партнерська співпраця і взаємодія, гнучкість освітніх стратегій тощо. Такі технології протиставляють системі нормативних впливів забезпечення повноцінної, емоційно насиченої життєдіяльності здобувачів, соціально значимої міжособистісної взаємодії, що відповідає основним потребам та інтересам суб'єктів освітнього процесу. Отже,

особистісно зорієнтована технологія концентром освітнього процесу визначає особистість здобувача освіти, враховуючи його індивідуальні особливості, потреби, інтереси та потенціал, а основною метою передбачає формування гармонійної особистості, здатної до самостійного мислення, відповідальності та ефективної взаємодії з довкіллям. Необхідним у зв'язку із цим є стимулювання та розвиток інтересу майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до освоєння особистісно зорієнтованих технологій, у контексті яких – залучення вихованців до спільної, або самостійної добровільно ними прийнятої творчої діяльності, що має як особистісну, так і соціально актуальну цінність і здійснюється відповідно до їхніх особистісних новоутворень, має перспективний, випереджаючий характер, де виникають взаємини, у центрі яких – індивідуальність, орієнтація педагога на виховання через успіх (І.Бех, А.Богущ та ін.). Саме успіх у будь-якій діяльності може

докорінно змінити психологічне самопочуття дитини, стиль і ритм її діяльності та взаємин з довколишніми, формує у дитини високу самооцінку, віру у свої сили, усвідомлення власних можливостей, бажання стати краще. Адже тільки діяльність, що приносить успіх є для людини чинником її розвитку. Крім того, застосування технології виховання успіхом – шлях до створення довірчих взаємин творчої співпраці педагога і дітей, формування готовності до сприйняття виховних впливів дорослого й адекватного на них реагування. Проте лише успішний, упевнений у своїх силах, творчий вихователь професіонал здатний бути генератором ситуації успіху для своїх вихованців.

Майбутні вихователі закладів дошкільної освіти у процесі занять з педагогіки дошкільної, фахових методик, різних видів педагогічної практики опановують такі види педагогічної оцінки, як-от: пряму (заохочення або осуд будь-яких дій або особистісних якостей суб'єкта); непряму (осуд або заохочення моральних якостей або дій іншого); опосередковану оцінку (оцінювання дій і особистісних якостей одного і того ж суб'єкта через пряму оцінку іншого суб'єкта), що випереджає педагогічну оцінку (оцінка майбутніх дій суб'єкта, його майбутніх досягнень) і відсутність оцінки як чинник ставлення до діяльності й особистості.

Використання методу аналізу дає змогу стверджувати, що сучасне наукове розуміння особистісно зорієнтованих технологій ґрунтується на кількох ключових аспектах. По-перше, це створення нового типу взаємин між педагогами та дітьми, що передбачає глибоке розуміння особистості вихованця. Це означає здатність бачити дитину зсередини, приймати її такою, якою вона є, з безумовно позитивним ставленням. Крім того, важливим є визнання права дитини на участь у вирішенні проблем, що виникають у навчальному процесі. Такий підхід передбачає активну співпрацю між педагогами і дітьми та розширення «ступенів свободи дитини», що, у свою чергу, сприяє формуванню відповідальної і самостійної особистості (І.Бех [1] А.Богуш [2]), її здібностей, прав, перспектив, сприяння становлення і розвитку

дитячої особистості, не через «підтягування» до заздалегідь заданих стандартів, а координування своїх очікувань і вимог із завданням максимально повно розгорнути те, що вже пробуджується в дитині, положення вихователя в спілкуванні не «поруч», не «над», а «разом» із вихованцем. По-друге, створення необхідних умов для різнобічної, самостійної, творчої, морально зорієнтованої, соціально схвалюваної, емоційно-позитивно забарвленої діяльності, утвердження позиції дитини як рівноправного учасника освітнього процесу. По-третє, створення стимулювального та розвивального матеріального середовища.

Майбутні вихователі у процесі оволодіння гуманістичними технологіями поступово мають усвідомлювати, що виховний процес складається з активної, цілеспрямованої, планомірної діяльності самої дитини, вихователь здійснює керівництво цим процесом, уміло спрямовує і коригує його. Тому можна стверджувати, що ефективність діяльності педагога-вихователя безпосередньо залежить від ступеня сформованості не тільки його власної самостійної діяльності, а й самостійної діяльності дітей. Спільна діяльність тільки тоді здатна ставати природним середовищем для прояву дітьми позитивного ставлення, що виявляється в орієнтації на дії і переживання довколишніх, коли поряд із постановкою загальної мети здійснюється і така її організація, що передбачає активне спілкування дітей, включаючи обговорення соціального сенсу діяльності, її призначення, вкладу окремих учасників (А.Богущ). Причому комплекс діяльностей дозволяє краще використовувати властиві кожній із них виховні можливості, детерміновані діями, що їх структурують, знаннями, відносинами у їх взаємозв'язку і взаємозалежності як вихідного принципу побудови освітнього процесу.

Висновки. Отже, важливо донести до свідомості сучасних здобувачів освіти, які готуються стати вихователями, що педагог не є пасивним виконавцем готових методичних рекомендацій, а яскравою творчою особистістю. Він реалізує свій світогляд і моральні цінності в рамках

освітнього процесу, здатен розробляти й утілювати власну педагогічну програму, використовуючи особистісно зорієнтовані технології.

Література

1. Бех І. Д. Виховання особистості. Кн. 2. *Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади*. Київ: Либідь, 2003. 344 с.
2. Богуш А. М. Морально-етичне виховання дітей дошкільного віку із родин учасників АТО та внутрішньо переміщених осіб. *Технології моральноетичного виховання дітей дошкільного віку із родин учасників АТО та внутрішньо переміщених осіб: Концепція, методика, технологія*. Київ: НПУ ім. М. Драгоманова, 2018. С. 131–151.
3. Інноваційні технології навчання: Навч. посіб. для студ. вищих технічних навчальних закладів. Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А. В.; упорядн. словника Волобуєва С. В. Київ: НТУ, 2017. 172 с.
4. Княжева І. А. Технологічний підхід у педагогічній освіті. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 65. Т. 1. С. 163–166.

Анастасія КОВАЛЬ,
студентка 4 курсу, спеціальності 012 Дошкільна освіта
Миколаївський національний університет
імені В. О. Сухомлинського, м. Миколаїв (Україна)
email: nastiakoval41@gmail.com
Науковий керівник: **Олена ТРИФОНОВА,**
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри початкової та дошкільної освіти
Миколаївський національний університет
імені В. О. Сухомлинського, м. Миколаїв (Україна)

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ

Актуальність проблеми. В умовах сучасного інформаційного суспільства питання розвитку логіко-математичних здібностей у дошкільників набуває особливої актуальності. Логічне мислення і математичні навички є

Декіна О.

Інноваційні методики та технології у розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку 64

Канарова О., Ю. Собеська.,

Розвиток логічного мислення дітей старшого дошкільного віку засобами технології Дж. Кюїзенера 69

Княжева І.

Особистісно зорієнтовані технології підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до гуманістичного виховання дітей 73

Коваль А., О. Трифонова.

Інноваційні технології логіко-математичного розвитку дошкільників..... 78

Кононенко А.

Сюжетно-рольова гра як засіб формування комунікативних навичок у дітей старшого дошкільного віку 82

Кудрявцева О., С. Інґ.

Інноваційні підходи до формування трудових умінь і навичок старших дошкільників Китаю 87

Лісовська Т., І. Зінько.

Формування творчої особистості дитини дошкільного віку засобами театралізованої діяльності..... 92

Лісовська Т., Г. Майстренко.

Освіта для сталого розвитку як інструмент формування морально-етичних цінностей у дітей дошкільного віку 98

Мамалига Е.

Формування основ етнокультури у дітей старшого дошкільного віку 103

Маліновська Н.

Мультимедійні технології розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку 108

Мірзоян І.

Шляхи формування педагогічної культури батьків 112

Панченко О.

Значення розвивального середовища у формуванні дослідницьких умінь дітей дошкільного віку 117

Попова І., І. Гідіма.

Образотворча діяльність як засіб розвитку творчих здібностей у дітей старшого дошкільного віку 121

Попова І., О. Тугаєва.

Використання технології сторітеллінгу у формуванні вмінь у дітей старшого дошкільного віку складати творчі розповіді 126

Усатенко І.

Сутність логіко-математичного розвитку на етапі дошкільного дитинства. 131

Чекан О.

Іновації в інклюзивній освіті: роль інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку дітей з аутистичними розладами 135

Чекан О., К. Диусь.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти, аспірантів, молодих учених**

25 жовтня 2024 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.

Друк цифровий.

Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк.11,16

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,

Тел. (050) 433-67-93

email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

№4191 від 12.11.2011р.

